

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/39/2018
Identifikačné číslo spisu:	4416010551
Dátum vydania rozhodnutia:	02.08.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Szabo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:4416010551.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Juraja Klimenta v trestnej veci obvineného U. J. pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 47 ods. 2 Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 2. augusta 2018 v Bratislave dovolanie obvineného U. J. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 30. januára 2018 sp. zn. 1To/72/2017, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného U. J. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky z 21. augusta 2017 sp. zn. 2T/124/2016 bol obvinený U. J. uznaný za vinného zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák., § 47 ods. 2 Tr. zák. a § 437 ods. 5 Tr. zák. v súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

v čase od 20.00 hod. dňa 26.02.2016 do 05.30 hod. dňa 27.02.2016 potom, ako vošiel so súhlasom poškodenej T. O. do jej rodinného domu na Ulici Q. číslo XX v V. a vykonali spolu dobrovoľnú súlož, súc pod vplyvom alkoholu nereagoval na oznámenia poškodenej, že s ním ďalej súložiť nechce a na jej výzvu na opustenie domu nereagoval, v tomto zotrval a následne sa poškodenej opakovane vyhrážal zabitím a aj s nožom v ruke a násilím ju prinútil k ďalším, najmenej šiestim súložiam, pričom odpor poškodenej prekonával tak, že ju udieral do rôznych častí tela, sediac na nej ju škrtil, ťahal ju za vlasy, zahryzol jej do pery, násilím jej roztláčal stehná, na opakované výzvy poškodenej, aby opustil jej dom a nechal ju na pokoji, nereagoval, poškodenej nedovolil opustiť jej dom, v čase medzi jednotlivými súložami ju po dome stále nasledoval, keď sa poškodenej podarilo vyjsť z domu na dvor, vybehol za ňou, chytil ju za vlasy a držiak ju za vlasy ju po zemi dotiahol znovu do rodinného domu, pričom počas poslednej súložie nútil poškodenú, aby mu lichotila a až po dokonaní poslednej súložie v čase asi 05.30 hod. dňa 27.02.2016 od násilného správania sa voči poškodenej upustil a z domu poškodenej odišiel potom, ako ho požiadala o kúpu cigariet, načo poškodená z domu utiekla, ktorým konaním spôsobil poškodenej T. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., Q. č. XX, zranenia na viacerých oblastiach tela, a to pomliaždenie na pravom líci, krvný výron pod ľavým okom, krvný

výron a opuch na hornej pere, podkožné krvné výrony (sufúzie) na pravej a ľavej strane krku, krvné výrony v ľavej trapézovej oblasti, podkožný výron nad ľavým prsníkom, viaceré krvné výrony na horných a dolných končatinách, tiež odreninu v oblasti ľavého kolena, krvné výrony v zadnej časti tela v drierkovej a križovej oblasti s dobou liečenia 7 - 10 dní,

ktorého konania sa dopustil napriek tomu, že bol:

- rozsudkom Okresného súdu Levice sp. zn. 4 T 154/1989 z 20.11.1989, právoplatným dňa 04.12.1989, uznaný vinným z trestného činu znásilnenia podľa § 241 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 roky so zaradením na výkon trestu do II. nápravnovýchovnej skupiny, ktorý trest vykonal dňa 06.11.2013,

- rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 2 T 82/1991 z 05.03.1992, právoplatným dňa 27.05.1992 v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3 To 191/1992 z 27.05.1992 uznaný vinným z trestného činu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. ako obzvlášť nebezpečný recidivista podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., trestného činu obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov so zaradením na výkon trestu do III. nápravnovýchovnej skupiny, ktorý trest vykonal dňa 29.04.2014,

- rozsudkom Okresného súdu Levice sp. zn. 3 T 145/2003 z 08.12.2003, právoplatným dňa 08.12.2003, uznaný vinným z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. ako obzvlášť nebezpečný recidivista podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., trestný čin znásilnenia podľa § 241 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. a trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb., za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov so zaradením do III. nápravnovýchovnej skupiny, ktorý trest vykonal dňa 25.09.2012.

Okresný súd obvinenému za to uložil podľa § 199 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 47 ods. 2, § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 25 (dvadsaťpäť) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. a), písm. d) Tr. zák., § 73 ods. 4 Tr. zák. a § 74 ods. 1 Tr. zák. uložil obvinenému ochranné protialkoholické liečenie ústavné a ochranné sexuologické liečenie ústavné.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenej T. O.kodu vo výške 773,-Eur.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote obvinený odvolanie (č.l. 842-843) prostredníctvom obhajcu do výroku o vine, výroku o treste, proti uloženým ochranným opatreniam, výroku o náhrade škody i konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo.

Po doručení písomného vyhotovenia rozsudku obhajca obvineného doplnil dôvody odvolania podaním došlým 5. októbra 2017 (č.l. 868-873). V jeho dôvodoch uviedol, že obvinený spáchanie skutku od začiatku vyšetrovania popieral a je presvedčený o svojej nevine. Skutok po vykonaní dobrovoľnej súdože je postavený iba na nepriamych dôkazoch, eventuálne len na výpovedi poškodenej. V tejto súvislosti poukázal na pôvodnú výpoveď poškodenej z prípravného konania, kde v snahe chrániť svoju povosť, popísala udalosti úplne odlišne.

K zraneniam poškodenej uviedol, že išlo o krvné výrony, pomliaždeniny a odreniny, ktoré boli z lekárskeho hľadiska ľahkého charakteru a boli zistené aj iné modriny staršieho dáta, z čoho vyplýva, že poškodená musela byť už predtým obeťou násilného konania. Namietal, že žiaden usvedčujúci dôkaz z pohľadu biologických stôp ho bez akýchkoľvek pochybností neusvedčuje z konania uvedeného v obžalobe. Pochybnosť o pravdivosti výpovede poškodenej navodzuje aj lekárska správa o prvom

ošetrení gynekologickou. V ďalšej časti odvolania spochybnil výpoveď znalca PhDr. Máthého, ktorý na hlavnom pojednávaní potvrdil, že nemal k dispozícii predchádzajúce znalecké posudky, ktoré boli vyhotovené v predchádzajúcich trestných veciach, za ktoré bol odsúdený.

Ďalej namietal, že už počas prípravného konania boli zo strany vyšetrovateľa realizované postupy, ktoré neboli v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku. Ním navrhnutí svedkovia neboli predvolaní ani vypočutí. Výtýkal súdu, že v jeho prípade nepostupoval v zmysle zásady „in dubio pro reo“. Nadobudol dojem, že súd pri svojom rozhodovaní vychádzal iba z výpovede poškodenej a nepriamych dôkazov a jeho rozhodnutie je založené na potrestaní za to, akým bol predtým, a nie na tom, čo spravil. V závere svojho odvolania navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Na základe včas podaného odvolania vo veci rozhodoval Krajský súd v Nitre, ktorý na verejnom zasadnutí 30. januára 2018 uznesením sp. zn. 1To/72/2017 odvolanie obvineného podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť a tým aj vykonateľnosť v zmysle § 183 ods. 1 písm. b) alinea 3 Tr. por. dňom 30. januára 2018, kedy vo veci rozhodol Krajský súd v Nitre. Rozhodnutie súdu druhého stupňa obvinený U. J. prevzal 15. marca 2018, jeho obhajca rozhodnutie prevzal 13. marca 2018 a prokurátor prevzal rozhodnutie krajského súdu 13. marca 2018. Obvinený U. J. od 30. januára 2018 uložený trest aj vykonáva, t.č. v Ústave na výkon trestu Želiezovce.

Okresný súd Nové Zámky dňa 29. júna 2018 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v predmetnej veci dovolanie obvineného U. J., ktoré podal prostredníctvom ustanoveného obhajcu, ktoré smeruje proti vyššie citovanému uzneseniu krajského súdu. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa dňa 10. mája 2018 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

V písomných dôvodoch svojho dovolania (č.l. 1028-1033) v podstate zopakoval argumentáciu, ktorú použil v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa. Znovu namietal nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov, že jeho vina je založená iba na výpovedi poškodenej a nepriamych dôkazov. Výtýkal súdom, že všetky jeho návrhy na doplnenie dokazovania zamietli, namietal závery znalca PhDr. Máthé, dožadoval sa použitia zásady „in dubio pro reo“ a záverom svojho dovolania navrhol napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Predsedníčka senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis dovolania ostatným stranám trestného konania, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté s tým, že sa môžu k dovolaniu obvineného v stanovenej lehote vyjadriť. Uvedenú možnosť využil prokurátor podaním došlým na súd prvého stupňa 15. júna 2018 (č.l. 1037-1039). Vo svojom vyjadrení uviedol, že rozhodnutie krajského súdu je správne a zákonné. Námietky obvineného nenapĺňajú ním uplatnené dovolacie dôvody, a preto navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Vyjadrenie prokurátora bolo súdom prvého stupňa doručené stranám trestného konania, avšak obvinený ani jeho obhajca na vyjadrenie prokurátora nereagovali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pri predbežnom prieskume zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie podal obvinený prostredníctvom obhajcu, čo je v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Tr. por. Zároveň však pri predbežnom prieskume zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a

hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 1 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, ak podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Obvinený vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnil dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa bol správne podradený pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Iba opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod naplňa aj zistenie, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia. Pod týmto sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premĺčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného alebo súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až 43 Tr. zák.), ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Uvedené ustanovenie sa vzťahuje aj na porušenie iných hmotnoprávných predpisov ako je Občiansky zákonník, Obchodný zákonník a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnomu posúdeniu skutku.

K tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. V tomto smere dovolací súd odkazuje na ustálenú judikatúru k výkladu a aplikácii dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Z obsahu dovolania obvineného vyplýva, že vo vzťahu k citovanému dovolaciemu dôvodu obvinený uplatnil výlučne námietky, ktorými zjavne vybočil z deklarovaného dovolacieho dôvodu. Jeho námietky

smerovali proti spôsobu hodnotenia dôkazov a správnosti skutkových zistení súdmi nižšieho stupňa. V podstate spochybňoval súdmi ustálený skutkový stav a následne predostrel vlastnú verziu skutku založenú na inom, pre neho priaznivom hodnotení dôkazov. Skôr ako o právnu námietku ide o skrytú snahu obvineného, aby vykonané dôkazy a skutkový stav boli vyhodnotené v jeho prospech.

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného U. J. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.